



Inatsisartunut ilaasortaq Andreas Uldum, (Demokraatit)

**Apeqqummut nr. 78-imut GEUS-imut akisussaaffiup tiguneqarnissarisinnaassanut tunngasumut akissuteqaat**

Inatsisartut suleriaasianni § 37 naapertorlugu makkuninnga apeqquteqarputit:

*Apeqqut 1.*

*Inuutissarsiornermut Aatsitassanullu Naalakkersuisup GSG-p ingerlatsivissaanik illuliornermut atatillugu qassimmita aningaasartuutaajumaartut naatsorsuutigaa?*

**Akissut**

Aallarniutigalugu oqaatigineqassaaq GSG-ip pilersinneqarnera GEUS-imut akisussaaffiup tiguneqarneratut isigineqarsinnaanngimmat. GeoSurvey tassaasussaavoq Kalaallit Nunaata nammineerluni ujarassiornikkut ilisimasanik paasissutissanillu sullissivia, ilaatigut suliassanik ullumikkut GEUS-imit sularineqartartunik suliaqartartussaq. Nunami ujarassiornikkut paasissutissat nalunaarsukkat tamakkiisumik pigineqalernissaat, Kalaallit Nunaata nunatut aatsitassarsiorfiusutut ineriartortinneqarnerani pissusissamisoortumik alloriarnerussasoq Naalakkersuisut isumaqarput. Paasissutissat nalunaarsukkat taakkua misissuineramik ingerlatat ingerlaavartumik ineriartortinneqarnissaannut aammalu suliassanik nutaanik aamma ingerlatseqatigiiffinnik misissuineramik suliaqartunik pilerilersitsinissamut pingaaruteqarput. Ujarassiornikkut misissuisarfik aamma ilisimasanut suliffiuvoq akissaatigilluartunik atorfittaqartoq, sulisussat nunaqavissut ilinniarluarsimasut pilerilersinnissaannut pingaaruteqartoq.

Siunertamut tassunga illutassaq ilusilersugaanera, atortussat illutamilu atortut apeqqutaatillugit 60 – 100 mio. koruuninik akeqartussatut missiliorneqarpoq. Illutassamut nutaamut aningaasanik tapersiisussarsiorinissaq aallaavigineqarpoq.

*Apeqqut 2.*

*Tigusinermut atatillugu inissianut aningaasartuutit ataatsimut qanoq annertussuseqarumaartut Naalakkersuisut naatsorsuutigaat?*

**Akissut**

Maannakkut Inuussutissarsiornermut, Aatsitassaqarnermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmi ujarassiornermut immikkoortortaqarfimmi sulisut aallaavigalugit GSG-ip inerisarneqarnissaa naatsorsuutigineqarpoq. Tamakkiisumik inerisarneqareerpat naatsorsuutigineqarpoq sulisut 40-it tungaanniissasut,

8. aprili 2014  
Postboks 1601  
3900 Nuuk  
Tlf. (+299) 34 50 00  
Fax (+299) 32 56 00  
E-mail: isi-  
in@nanoq.gl  
www.nanoq.gl

taakkunanga 25-it missaat ilisimatusarnermi sulisuussallutik aammalu 15-it missaat. Taamaalilluni imaanngilaq sulisut nutaat 40-iissasut, tassami Namminersorlutik Oqartussani sulisooreersut arlaqarmata.

GSG-imut sulisunut inissiat amerlassusaat, sulisunut inissianit Namminersorlutik Oqartussanit atorneqarsinnaasunit tamakkiisunit tiguneqassapput. Sulisunut inissiat Namminersorlutik Oqartussanit atorneqarsinnaasut, sulisussarsinissamut periarfissanut naleqqiullugu pingaarnersiuffigineqartarput. Inissiat qassit GSG-imi sulisunut pingaarnersiui ner mi tutsinneqassanersut, taamaalillunilu aningaasartuutit, sioqqutsisumik nalilernerqarsinnaanngilaq, tamatumunnga siunissami sulisussarsiortarnermi pissutsinik aalajangersimasumik naliliinissaq apeqqutaasussaammat.

Pingaarnertigut isigalugu ukiuni kingulliunerusuni sulisunut inissiat ikilisinneqarnissaat, aammalu sulisut nammineerlutik imminnut ineqarnikkut pilersornerulersinnissaannut ikaarsaarnissaq siunertaasimavoq. Tamatuma kingunerisaanik aamma utaqqiisaasumik inissiat, sulisunut inissiamik inueruttoqarnissaata tungaanut sulisunit inigineqartartut ikilisinneqarput.

### *Apeqqut 3.*

*Aatsitassaaitta ineriartortinneqarnerannut qanoq kinguneqarnikuua uuliasiornermut/aatsitassarsiornermullu paasissutissaaitta GEUS-imiinnerat, assersuusianik ilanngussisoqarsinnaavoq?*

### **Akissut**

Paasissutissat nalunaarsukkat tassani tassaapput ujarassiornikkut ilisimatusarnermit paasissutissat Kalaallit Nunaannut tunngassuteqartut, Inuussutissarsiornermut, Aatsitassaarnermut Suliffeqarnermullu Naalakkersuisoqarfimmu (MIM) aamma/imaluunniit GEUS-imut nalunaarutigineqartut, taakkunanga suliarineqartut, katersorneqartut imaluunniit uninngasuutigineqartut, tassaallutik misissugassat, paasissutissat analoge-mik aamma digitalimik nalunaarsukkat aamma nunap assingi kiisalu nalunaarusiat, taamatullu aamma paasissutissaat nalunaarsukkat pioreersut taamatullu siunissami pissarsiarineqartussat. Nassuiaassummi tassani ilaapput Pisinnaatitsissutinut paasissutissat, MIM-imi niuerneramik tunngaveqartumik paasissutissat aamma Suliniutinut paasissutissat ataatsimoorussat.

Paasissutissat Kalaallit Nunaanni pigineqanngitsut tassaapput paasissutissat nalunaarsorneqartartussat, nalunaarusiat aamma ilisimatusarnernit paasisat, GEUS-imit namminersortunut niuerneramik tunngaveqartumik atugassarititaasut tunngavigalugit suliassanik suliarinninnermut atatillugu suliarineqartut/suliarineqartussat imaluunniit katersorneqartut/katersorneqartussat. Immikkoortut allat aamma pigineqanngitsut tassaapput paasissutissat niuerneramik tunngaveqanngitsut pioreersut aamma siunissami nalunaarsorneqartartussat, GEUS-imit suliarineqartut imaluunniit suliarineqartussat imaluunniit katersorneqartut imaluunniit katersorneqartussat.

Kalaallit Nunaanni misissuinernit tamaginnit paasissutissat nalunaarsukkat, paasissutissat digitalimik nalunaarsugaasut aamma Kalaallit Nunaanni misissugassatut

tigusat, Kalaallit Nunaanneersut tamaasa pigineqarnissaat Kalaallit Nunaanni kissaatigineqarpoq. Ullumikkut pissutsit malillugit misissugassat tamarmik nunamit annillugit aallarunneqartarput, ilisimatusarnermut atortussaasut tunngavilersuutigineqarluni, taamaattoqartarporli gnejs-it/granit-it nalinginnaasut, ujaqqat pinneraasiassat nalituut imaluunniit nunap iluaneersut akisuut pineqaraluaangataluunniit.

*Apeqqu 4.*

*Aningaasatigut qanoq iluanaarutigineqassava paasissutissanik uangut pigisaqalernerput?*

#### **Akissut**

Tamatumunnga suliaasaqarfimmi akigitanut politikki imaluunniit Kalaallit Nunaanni aatsitassaqaarfinnut aamma uuliaqarfinnut/gasseqaarfinnut soqutiginninneq annertunerulersinniarlugu paasissutissat kikkunnilluunniit pissarsiarineqarsinnaassanersut apeqqutaalluinnarpoq. GEUS-ip paasissutissanut nalunaarsukkanut isertitaat 2012-imi 350.000 koruunit missaanniipput, kisianni 2013-imi taamaallaat kr. 100.000,- sinnilaarlugit amerlassuseqarlutik. Tassunga atatillugu erseqqissarneqassaaq paasissutissanik nalunaarsukkanik tunisinermi aningaasannanniarnissaq siunnerfigineqanngimmat. Siunnerfigineqarpoq paasissutissat nalunaarsukkat aatsitassarsiornermik suliaqartunit pissarsiarineqarsinnaanissaat, taamaalillutik suliaqartut paasissutissat nalunaarsukkat soqutiginaateqartut aallaavigalugit, peqarfinnik niuerneramik tunngaveqartumik paaaffigineqarsinnaasunik nassaarnissaq siunertaralugu, suli amerlanerusunik misissuilluni ingerlatanik suliaqarsinnaaniassammata.

Minnerunngitsumik paasissutissat niuernermik tunngaveqartumik nalunaarsugaatigineqartut siunissami Kalaallit Nunaanni ujarassiornikkut misissuisarfimmitinneranni annertoorujussuarmik iluanaarutaasussatut periarfissaqarfiusut ilaat tassaassaaq, ilisimatusarnermut suliniutinut GeoSurvey Greenland-imit aqunneqartunut ataqatigiissaarivigineqartunullu niuernermik tunngaveqartumik taamatullu pisortanit aningaasanik taperseerusuttunik pilerilersitsinissamut periarfissaqarnera.

*Apeqqu 5.*

*Sooruna taama pingaartigisoq uangut paasissutissanik tigummiarnissarput – GEUS-iunngitsoq, nalunagulu paasissutissanik nioqquteqarnerup GEUS-p tiguinerani akilersinnaanavianngikkaa?*

#### **Akissut**

GSG-imi ujarassiuunik sulisoqassaaq nunap assiliornermik suliaqarneni, sumiiffiit aatsitassaqaarsinnaanerannik periarfissaqarfiusunik nalilersuinerni aammalu ujarassiornikkut nassuiaasiornerni ikiuussinnaasunik. GSG laboratorianik nammineq atugassaminik inerisaassaaq, aamma misissuineramik suliaqartunik sullissiviusussanik, assersuutigalugu misissugassanik passussinermi soorlu avitsinerni, sequtserinerni,

avissaartiterinerni aamma misissueqqissaarnerni. Tamatuma malitsigisaanik ingerlatseqatigiiffiit misissuiffiusunit misissugassanik sukkanerusumik misissueqqissaarnernik ingerlatsisinnaalerneranni piffissamik sipaartoqartalissaaq, taakkuami taamaattoqanngippat nunani allani laboratorianut nassiunneqartartussaassagaluarmata.

Tamatuma aamma kingunerisaanik ullumikkut misissugassat oqaatigineqartut nunani allani laboratoriami misissugassatut nassiunneqakkajuttarlutik pisartunit, piffissami suliaqarfiusumi asimi suliaqarnerit amerlanerusut ingerlanneqarsinnaalissapput. Misissugassat nunani allani suliarineqartussaagaagata laboratoriami misissueqqissaarnerit amerlanertigut aatsaat ukiup tulliani misissuinerinik ingerlatani ilaatinneqarsinnaalerlutik piareertaluarput. Pissutsit taakkua kingunerisaannik siullermik sunniteqarluarnerusumik misissuisoqarneranut GeoSurvey Greenland peqataassaaq; aappaattut agguaqatigiissillugu piffissaq misissuinerinik ingerlatap aallartinneranit aatsitassaqrifiup paasinarsinneqarneranut sivikinnerulissaaq, pingajuattullu aammalu minnerunngitsumik misissuinerimut aningaasartuutit ikilisinneqassapput.

GeoSurvey-imik aamma Kalaallit Nunaanni ujarassiornikkut paasissutissanik nalunaarsuiffimmik peqalernerimi ingerlatseqatigiiffiit ilisimasanik paarlaasseqatigiinniarlutik Kalaallit Nunaannukartalissapput. Piffissaq iluatsillugu ingerlatseqatigiiffiit taakkua kalaallinit pilersuisussanit nioqquutissanik kiffartuussissutinillu pilersuinissaq pillugu ingerlatseqatigiiffinnut pilersuisussanut attaveqarniartalissapput. Tamanna inuiaqatigiinnut kalaallinut misissuinerinik aatsitassarsiornermillu suliassanut atatillugu pitsaanerujussuarmik sunniteqaqatigiissitsiviusassaaq kiisalu ingerlatseqatigiiffiit, oqartussaasut innuttaasullu akornanni qaninnerujussuarmik attaveqatigiissitsilissalluni. Ingerlatseqatigiiffiup misissuinerinik aatsitassarsiornermillu suliaqartup aamma inuiaqatigiit kalaallit akornanni qanittumik attaveqatigiinnissamut tunngaviusoq, ingerlatat tamarmik Kalaallit Nunaanni aallaaveqalerpata ersarinnerujussuanngortussaavoq.

Pissutsit taakkua tamarmik Kalaallit Nunaanni ilisimatusarnikkut aamma niuernerinik tunngaveqartumik ingerlatanik annertunerulersitsissasut, taamaalillutillu Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiornerimut suliassaqriffimmik aatsitassanik piiaanermik aallaaveqartumik annertuumik ataavartumillu pilersitsinissamik naggataatigut siunnerfeqarnerimut iluaqutaassasut naatsorsuutigineqarpoq.

GSG-ip ilisimassavaa aatsitassat suut nunami maani maannakkorpiaq, kisiannili aamma siunissami, pissarsiarineqarsinnaanersut. Ujarassiornikkut misissuisarfik inuiaqatigiinnut iluaqutaasumik nunatsinni piujuartitsisumik piiaanerup ingerlanneqartarnissaanut qulakkeereqataassaaq. Aatsitassaqrifiit pilerseqqinneqartussaannikkaluartut, taamaattoq nunarsuup qaavani pisuussutit nungunneqassasut aarlerinaateqanngilaq. Nunarsuaq tamaat isigalugu aatsitassaqriffinnit nunarsuup qaavani itinerusumiit, sumiiffinnit

tikikkuminaannerusuniit, saffiugassat akuissusaat annikinnerusut paaanerit tamarmik akigitat qaffakkiartornerannik malitseqartartut takuneqartarpoq. Takuneqartartut taakkua pissutigalugit Kalaallit Nunaanni aatsitassarsiorfinnik ingerlatsinissamut sumiiffiit misissuiffiginissaat pilerinaateqarpoq, pissutigalugu nunatsinni aatsitassaqrifiit unammillersinnaassuseqartussaammata. Siunissami aatsitassanik piumanninnissaq qulakkeerniarlugu, misissuinermi periaatsinik nutaanik misissuinerup inerisaanerullu ingerlatiinnarneqarnissaa pisariaqarpoq.

GSG-ip ilisimatusarnermut sullissiviit, ingerlatseqatigiiffiit misissuinermik aatsitassarsiornermillu suliaqartut suleqatigalugit ilisimatusarnermut aamma periaatsinik inerisaanerumut atorineqartumut ataqatigiissaarissaaq, taamaalilluni tamanna sapinngisamik pitsaanerpaamik inuiaqatigiinnut kalaallinut iluaqutaassalluni. Ujarassiornikkut ilisimasat annertussusaat aatsitassarsiorfiutiqatigiiffiit sumiiffinni kmisissuiffiusussanik pingaarnersuineranni qitiulluinnartumik pingaaruteqarput. Ingerlatseqatigiiffiit nunami ktoqqaaniarnerannut aalajangiisuulluinnartoq tassaasarpog nunap aatsitassarsiornikkut periarfissaqarfiunera aammalu aatsitassat taakkua pissarsiariuminassusaat.

*Apequt 6.*

*GEUS-imik tigusinissaq naalackersuisoqatigiit maannakkut isumaqatigiissutaanni taaneqarnikuunngilaq – sunaana pissutaasoq Naalackersuisut ujarassiornermut misissuivimmik tiguserusuttannerannut? GEUS-p tiginissaa suarsuunngilaq, annertoorsuuvoq.*

#### **Akissut**

GSG-imik pilersitsineq tassaassanngilaq GEUS-imut akisussaaffimmik tigusineq. GSG-ip aamma naalackersuisoqarfiit attuumassuteqartut GEUS-imik allanillu ilisimatusarnermut sullissivinnik attuumassuteqartunik pitsaasumik neriulluarnartumillu suleqateqarneq ingerlateqqissamaarpat. Oqaatigineqassaaq maannakkut ukiunut 5-inut isumaqatigiissummut atuuffissaata 2014-ip naanerani atorunnaartussamut uiggiullugu suleqatigiinnissamut isumaqatigiissummut nutaamut GEUS-imut isumaqatiginninniarnit maannakkorpiaq ingerlanneqarmata. Ukiuni makkunani DCE-mit (siusinnerusukkut Danmarks Miljøundersøgelser maannakkut Aarhus Universitet-ip ataaniittoq) Pinngortitaleriffimmut ilisimasanik nuussinissaq aallartinneqartoq assigalugu, GEUS-ip aamma GSG-ip akornanni taamatut pisoqassasoq neriunarpoq.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

  
Jens-Erik Kirkegaard